

MOKYMOSI PASIEKIMŲ VERTINIMAS

Parengta pagal Mokinių, kurie mokosi pagal bendrojo ugdymo programas, mokymosi pasiekimų vertinimo ir vertinimo rezultatų panaudojimo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. V-1125

**Direktoriaus pavaduotoja ugdymui
Lina Bartkevičienė
2024 m. kovas**

Kompetencijų vertinimo samprata

Mokinio įgytų kompetencijų vertinimas yra integrali ugdymo proceso dalis. **Vertinimas suprantamas kaip mokytojo ir mokinio tarpusavio sąveika**, kurios metu kaupiama informacija apie mokinio mokymąsi, pažangą ir įvairiais būdais teikiamas grįžtamasis ryšys mokiniui apie jo pasiekimus, pateikiamos rekomendacijos dėl tolesnio mokymosi.

Mokymosi pasiekimų vertinimo procesas grindžiamas **vertybiniais orientyrais**, leidžiančiais atskleisti mokinių visapusiškus gebėjimus tinkamiausiu būdu ir sudaryti galimybes juos plėtoti.

Vertinimo tikslai

Padėti mokytis

Vertinimas ugdymo procese skirtas informacijai apie mokinių pasiekimus kaupti. Sukaupta informacija padeda suprasti, kaip formuojasi prasminiai ryšiai tarp mokinio turimos ir naujai įgytos patirties, apmąstyti mokymosi eigą, sėkmių ir nesėkmių priežastis.

Pripažinti ir sertifikuoti rezultatus

Šiuo tikslu siekiama nustatyti mokinių mokymosi pasiekimų lygį pasibaigus tam tikram mokymosi laikotarpiui.

Valdyti ugdymo proceso kokybę

Šis tikslas orientuotas į mokyklos veiklos tobulinimą ir yra būtinas mokyklos, savivaldybės, regiono, šalies ar tarptautinio lygmens sprendimams priimti.

Vertinimo principai

Mokinių pasiekimų vertinimo esmė – padėti mokiniui mokytis ir tobulėti.

Mokinių pasiekimų vertinimas grindžiamas atvirumu, nešališkumu, visų mokyklos bendruomenės narių bendravimu ir bendradarbiavimu.

Kiekvienas mokinys gali augti ir tobulėti, kai jam sudaromos jo poreikius atitinkančios sąlygos bei teikiama reikalinga pagalba.

Vertinimas **neturi būti suprantamas kaip apdovanojimo ar drausminimo priemonė.**

Vertinimo principai

Mokytojas, planuodamas, organizuodamas ir įgyvendindamas mokinių mokymosi pasiekimų vertinimą:

Vadovaujasi **Pedagogų etikos** kodeksu.

Ugdyme taiko adekvačius mokinių mokymosi pasiekimų stebėsenos ir **vertinimo metodus**.

Kuria ir palaiko į **mokymąsi orientuotą vertinimo kultūrą**.

Kolegialiai sprendžia mokinių įgytų kompetencijų vertinimo klausimus.

Tobulina instrumentus, kuriais vertina mokinių mokymosi pasiekimus ir įgytas kompetencijas.

Vertinimo principai

Mokytojas, planuodamas, organizuodamas ir įgyvendindamas mokinių mokymosi pasiekimų vertinimą:

- Aptaria su mokiniais **akademinių sąžiningumo** klausimus ir galimas pasekmes.
- **Principingai reaguoja** į mokinių nesąžiningumo atvejus.
- Teikia informaciją ir paaiškina **tėvams** apie mokinių mokymosi pasiekimus ir problemas.
- Vertinimo proceso metu **gerbia mokinių privatumą ir išlaiko konfidencialumą**.
- Tinkamai tvarko mokinių mokymosi pasiekimų stebėsenos ir vertinimo duomenis.

Vertinimo būdai

Formuojamasis

- Užtikrina svarbiausio mokinių pasiekimų vertinimo tikslo – padėti mokytis – įgyvendinimą.
- **Formuojamasis vertinimas** apibrėžiamas kaip cikliškas mokymo(si) metu gaunamos mokymosi informacijos panaudojimas tolesniam mokymui ir mokymuisi planuoti ar koreguoti.
- **Pažymiai** vertinant formuojamuoju būdu **nerašomi**.

Apibendrinamasis

- Siejamas su mokymosi pasiekimų pripažinimu, juo siekiama nustatyti atliktos užduoties ir veiklos kokybę tam tikro standarto atžvilgiu.
- **Apibendrinamasis vertinimas** visuomet atliekamas pasibaigus tam tikram mokymosi etapui.
- Apibendrinamajam vertinimui **naudojami pažymiai**, pasiekimų lygiai arba kiti simboliai.

Formuojamasis vertinimas

Formuojamasis vertinimas užtikrina svarbiausio mokinių pasiekimų vertinimo tikslo – padėti mokytis – įgyvendinimą.

- Esamos mokymosi situacijos diagnozavimas, siekiant tikslingai pasirinkti tinkamą mokymo strategiją.
- Tolesnį mokymąsi stimuliuojančio grįžtamojo ryšio teikimas.
- Sąlygų mokiniams mokytis ir pademonstruoti, ką jie išmoko, sudarymas.
- Mokinių skatinimas permąstyti savo mokymosi patirtį ir įsivertinti pasiektą rezultatą.
- Sąlygų mokiniams mokytis su bendraklasiais ir iš bendraklasių užtikrinimas.

Apibendrinamasis vertinimas

Trumpesnio periodo

Mokiniai atsiskaito už sutartos apimties mokymosi laikotarpį.

Ilgesnio periodo

Mokytojas apibendrina ilgesnio periodo rezultatus ir įvertina mokinio darbą per pusmetį arba mokslo metus.

Apibendrinamasis vertinimas

Tinkamai įgyvendinamas apibendrinamasis vertinimas turi:

- ✓ Būti prasmingas – visos suinteresuotos pusės, įskaitant mokinius ir jų tėvus, turi aiškiai suprasti, kokia mokymosi rezultatų prasmė, ką reiškia gauti mokymosi rezultatai, ką reikėtų daryti toliau;
- ✓ Atitikti ŠMM tvirtinamose bendrosiose programose suformuluotus tikslus, apibrėžiančius, ką mokiniai turi mokėti, suprasti ir gebėti atlikti naudodami įgytas žinias;
- ✓ Remtis kriterijais ir pasiekimų lygių aprašais. Siekdami mokinių mokymosi rezultatų palyginamumo, mokytojai turi vienodai interpretuoti pasiekimų lygių reikalavimus;
- ✓ Sudaryti galimybę išmokti. Mokiniam prieš atsiskaitymą, vertinamą pažymiu turėtų būti sudarytos sąlygos išmokti tai, kas bus vertinama, ir gauti grįžtamąjį ryšį apie tai, kaip jiems sekasi.

Apibendrinamasis vertinimas

Tinkamai įgyvendinamas apibendrinamasis vertinimas turi:

- ✓ Tikrinti mokinių mokymosi pažangą kelis kartus ir skirtingais vertinimo įrankiais; sprendimas apie mokinių gebėjimus turi būti grįstas daugiau nei vienu vertinimo būdu.
- ✓ Vadovautis aiškia vertinimo skale. Ji turi būti suprantama visoms suinteresuotoms pusėms.
- ✓ Remtis įrodymais. Pažymiai turi būti grįsti mokymosi įrodymais, sukauptais per tam tikrą laikotarpį.
- ✓ Vertinti už tai, ką mokinys atliko, o ne už tai, ko neatliko.

Išorinis apibendrinamasis vertinimas

NMPP ir kitų mokinių pasiekimų stebėsenos sistemų tikslas – surinkti duomenis apie ilgesnio laikotarpio mokinių mokymosi rezultatus. Šie duomenys vertingi, nes teikia apibendrintą informaciją apie klasės, mokyklos ar konkretaus amžiaus mokinių populiacijos pasiektą mokymosi lygį.

NMPP rezultatai nėra konvertuojami į pažymius

Priimami vadybiniai sprendimai, susiję su pedagogų kvalifikacijos tobulinimo poreikiu, ugdymo organizavimu, mokymosi priemonių kokybe ar kitais klausimais.

Lyginti mokyklas NMPP rezultatų pagrindu draudžiama.

Kompetencijų vertinimas

Pamokų metu

Ugdant mokinių kompetencijas dalyku, jos vertinamos **kartu su dalykiniais pasiekimais**.

Įvairiose veiklose

Mokinių kompetencijos, įgytos dalyvaujant socialinėse, pilietinėse, kultūrinėse ir kitose ugdomosiose veiklose, vertinamos **mokyklos nustatyta tvarka**, pvz., kaupiant mokinio veiklų aplanką, fiksuojant mokinių pasiekimų informaciją dienyne ar kitais būdais.

Kompetencijų vertinimo pagrindas

Mokinių įgytų kompetencijų ugdymo pagrindas yra **prasmingos veiklos ir turtingos užduotys**: probleminės, tiriamosios, analitinės, projektinės ir kt. užduotys bei veiklos

Grįžtamasis ryšys

Grįžtamasis ryšys turi būti teikiamas įvairiomis formomis (žodžiu, raštu, neverbaline kalba) ir skatinti mokinį pasitikėti savo jėgomis, siekti geresnių rezultatų, motyvuoti mokytis.

- ✓ **Mokykloje susitariama** dėl bendrų principų teikiant grįžtamąjį ryšį, kad būtų laikomasi vienodo sisteminio požiūrio, atspindinčio mokyklos vertinimo tvarkoje.
- ✓ Grįžtamasis ryšys gali būti teikiamas **pasitelkiant vertinimo įrankius, fiksuojančius kompetencijos augimą**, pvz.: kompetencijų liudijimo aplankus; pasiekimų aprašus (angl. rubrics); mokinių įsivertinimo aprašus; mokinių socialinių veiklų stebėjimo aprašus; klausimynus.
- ✓ Mokinio įgytoms kompetencijoms vertinti gali būti pasitelkiamas ir **kaupiamasis vertinimas**, sudarantis galimybes kaupti išsamią informaciją apie kompetencijų pokyčius ilgesnėje laiko atkarpoje bei panaudoti ją grįžtamajam ryšiui teikti.

Pažymys – grįžtamojo ryšio forma

Pažymys yra konstatuojamojo pobūdžio grįžtamojo ryšio forma.

Mokinio įgytų kompetencijų vertinimas pažymiu neturėtų būti vyraujanti praktika, nes toks vertinimas nenurodo tolesnio mokymosi perspektyvų mokiniui.

Dažnas mokinių pasiekimų ir įgytų kompetencijų vertinimas pažymiais ar kitais simboliais ir jų vidurkio skaičiavimas iškreipia mokinio mokymosi paveikslą, kai ankstesnės klaidos ar nesėkmės daro įtaką bendram vertinimui net ir tuo atveju, kai mokinys likviduoja buvusias spragas. Tai neigiamai veikia mokinių mokymosi motyvaciją, trukdo mokymosi įgūdžiams nuosekliai formuotis.

Pažymys – grįžtamojo ryšio forma

Skatinant individualią pažangą, didesnę vertę už pažymį turi mokytojo pastebėjimai apie atliktos užduoties kokybę ir rekomendacijos dėl užduoties atlikimo tobulinimo.

Vadovaudamosi šiuo Aprašu, kolegialumo ir bendradarbiavimo principais, mokyklos rengia vidaus teisės aktus, reglamentuojančius mokinių mokymosi pasiekimų vertinimo tvarką, ir kitus su mokinių mokymosi pasiekimų vertinimu susijusius dokumentus.

